

Budapest, 2026.06.01.

Karácsony Gergely
főpolgármester
Budapest Főváros Önkormányzata

Tisztelt Főpolgármester Úr!

Az előrejelzések szerint az idei nyár minden eddiginél melegebb lesz az egyre nagyobb eséllyel kibontakozó El Niño hatása miatt.¹ A kánikula Budapestet is súlyosan érinti; minden bizonnyal rekordnagyságú lesz a hőségnapok száma, amikor – az eddigi tapasztalatok alapján – akár több mint 30%-kal is megemelkedhet a halálozások száma² és 40%-kal nőhet a mentők esetszáma³. Európában a 2022. évi rendkívüli hőség miatt több mint 62 ezer többlethalálozás történt.⁴ A többlethalálozások csak a jéghegy csúcsát jelentik, hiszen a hőség mindenkit megvisel, különösen a gyermekeket, időseket, illetve krónikus betegeket. A magas hőmérséklet ugyanis 27-féle módon támadja az emberi szervezetet.⁵ Amint a Meteorológiai Világszervezet és az Európai Unió közös, 2025. évi jelentése megállapítja, a hőség okozta megbetegedések egyre inkább túlterhelhetik az egészségügyi ellátórendszert is.⁶ A hőség és az emiatt is súlyosbodó aszály a fákat is nagyon meggyötri, a budapesti fák akár harmada is elpusztulhat tíz éven belül.⁷

Ilyen körülmények között minden tizedfok számít. Magyarországon 18-22 Celsius fok közötti napi középhőmérséklet esetén a legalacsonyabb a halálozások száma. Amennyiben a napi középhőmérséklet meghaladja a 25 fokot, a halálozási görbe meredek emelkedésbe kezd, és ilyenkor minden tizedfok-emelkedésnek komoly a kockázata van. Magyarországon több mint egymillió veszélyeztetett (idős, illetve szív- és érrendszeri betegségben szenvedő) ember van, hőségnapokon akár csak egytized fokkal alacsonyabban tudnánk tartani Budapest levegőjének hőmérsékletét számos idő előtti halálesetet és megbetegedést lehetne megelőzni.⁸

¹ Mikor veheti kezdetét az El Niño? National Geographic, 2026.04.12.
<https://ng.24.hu/fold/2026/04/12/el-nino-kezdete-2026-enso/>

² A hőség napi halálozásra kifejtett hatása budapesti adatok alapján (2000-2011), Országos Környezetegészségügyi Intézet, https://www.met.hu/doc/rendezvenyek/metnapok-2013/P3_Paldy_etal.pdf

³ Hőség: figyelmeztetnek a mentősök - rengeteg beteg kerül kórházba, Egészségkalauz, 2024.08.16.
<https://www.egeszsegkalauz.hu/eletmodorvoslas/eletmodorvoslas-hoseg-figyelmeztetnek-a-mentosok/59fb10v>

⁴ The 2025 Global Report of the Lancet Countdown. <https://lancetcountdown.org/2025-report/>

⁵ Tavaszi meleg – karácsonykor. Levegő Munkacsoport, 2018.01.21.
https://levegomunkacsoport.blog.hu/2018/01/21/tavaszi_meleg_karacsonykor

⁶ European State of the Climate Report 2025. World Meteorological Organization and European Union, represented by the European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF), 2026.
<https://climate.copernicus.eu/esotc/2025>

⁷ Sok fafajtól el kell lassan búcsúznunk, Telex, 2026.03.17.
<https://telex.hu/techtud/2026/03/17/budapest-idos-faallomany-betegseg-klimavaltozas-fokert-dezsenyi-peter-inteiju>

⁸ A hőhullámok évente több száz halálos áldozatot követelnek Magyarországon. Növekedés, 2021.06.19.
<https://novekedes.hu/elemezsek/a-hohullamok-evente-tobb-szaz-halalos-aldozatot-kovetelnek-magyarorszagon>

Márpedig a legújabb kutatások szerint az autóforgalom 0,2-0,4 fokkal is növelheti a városi hőmérsékletet, és ennél is nagyobb mértékben a sűrűn beépített belvárosi részeken.⁹ Az autóforgalom légszennyezése pedig csak tovább súlyosbítja a helyzetet, hiszen a hőség és a szennyezett levegő ugyanazokat a szerveinket veszélyeztetik: a szív- és keringési rendszert, valamint a légzőszerveket.¹⁰

Emiatt az egyéb intézkedések mellett nagyon fontos lenne az autóforgalom drasztikus visszaszorítása nyáron, különösen hőségriadó idején. Ezért kérjük, hogy vegye fontolóra az alábbi javaslatokat:

Hőségriadó esetén, valamint az előrejelzett hőségriadó előtti napon csak páros vagy páratlan számra végződő rendszámú gépjárművel lehessen közlekedni egyazon napon Budapesten – a meghatározott kivételekkel (közszolgáltatási járművek, tömegközlekedés, élelmiszer-szállítók, taxi, közautó stb.). Ezt a szmogriadó-rendelet¹¹ módosításával viszonylag egyszerűen elő lehet írni, hiszen a hőség jelentősen növeli a talajközeli ózonszennyezettség kockázatát is.

Számos külföldi város (például Amszterdam, Athén, Barcelona, Gent, Madrid, Párizs) vezetett már be közlekedési korlátozásokat hőségriadó idején, illetve annak megelőzésére hozott az autóforgalmat visszaszorító intézkedéseket.¹² A forgalomkorlátozások bevezetését a Nemzetközi Energiaügynökség a hősíghatás csökkentése érdekében is szorgalmazza évek óta.¹³

⁹ Modeling urban traffic heat flux in the community Earth System Model: formulation and validation for two test sites, Journal of Advances in Modeling Earth Systems, 2026.04.08. <https://agupubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1029/2025MS005435>

How traffic increases urban heat stress. UNDRR (az ENSZ Katasztrófakockázat-csökkentési Hivatala) PreventionWeb, 2024.08.26. <https://www.preventionweb.net/news/how-traffic-increases-urban-heat-stress>

A budapesti közlekedés közterület-használatának problémái és megoldási lehetőségek, Levegő Munkacsoport, 2020.03.09. https://www.levego.hu/site/assets/files/6187/kozlekedes_kozterulet_2020marc09h.pdf (19. oldal)

¹⁰ Rossz levegő és hőség: két hatalmas pofon egyszerre, Levegő Munkacsoport, 2019.03.06. https://levegomunkacsoport.blog.hu/2019/03/06/rossz_levego_es_hoseg_ket_hatalmas_pofon_egyszerre

¹¹ Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 69/2008. (XII.10.) önkormányzati rendelete Budapest Főváros szmogriadótervéről. <https://or.njt.hu/eli/735638/r/2008/69>

¹² It's so hot in Paris that the city is restricting the types of cars allowed on the road. Business Insider, 2019.06.28. <https://www.businessinsider.com/paris-heatwave-stickers-new-cars-only-2019-6>

Living Cities: Hot cities — You can't drive here. Politico, 2022.07.21. <https://www.politico.eu/newsletter/global-policy-lab/living-cities-hot-cities-you-cant-drive-here-decarbonizing-b-uses/>

Vehicle access restrictions. Atlantic Council, Climate Resilience Center, Heat Action Platform, <https://heatactionplatform.onebillionresilient.org/heatactionpolicy/vehicle-access-restrictions-mandate/>

¹³ A 10-Point Plan to Cut Oil Use. IEA, 2022, <https://www.iea.org/reports/a-10-point-plan-to-cut-oil-use> („reduced traffic can also reduce urban “heat-island” effects.”)

Sheltering From Oil Shocks. Transport Fuels. IEA, 2026.

<https://www.iea.org/reports/sheltering-from-oil-shocks/road-transport-fuels>

“Alternate private car access to roads in large cities on different days

Description: Private vehicles are allowed into designated zones in large cities on specific days only based on their number plate. Vehicles with odd-numbered plates have access on different weekdays than those with even-numbered plates. This measure reduces traffic congestion, engine idling and fuel-intensive stop-and-go driving. It also reduces local air pollution and improves attractiveness of the city centre for the use of bicycles or walking.

Természetesen elengedhetetlen a széles körű tájékoztatás is a tervezett intézkedés szükségességéről és megvalósításának részleteiről.

Az idén várható rendkívüli nyári hőség során az eddiginél is nagyobb mértékben múlhatnak életek azon, hogy sikerül-e korlátozni a gépjárműforgalmat.

Kérjük, hogy a fentiekkel kapcsolatos álláspontjáról mielőbb tájékoztatni szíveskedjen bennünket.

Üdvözlettel:

Tóth Csaba
szakpolitikai munkatárs

Lukács András
elnök

Impact: Preventing half the car stock from circulating in cities for two days a week would save 1% to 5% of national car oil use. Like the previous measures, the impact is stronger on gasoline, except in countries where diesel-powered cars make up a significant share of the car fleet.

How governments can enable this: Governments can designate specific zones with alternating traffic restrictions. Cars can be assigned to certain weekdays or dates based on their number plates. For example, even-numbered plates on some weekdays and odd-numbered plates on the other weekdays. Exceptions can be made for cars with many occupants, as well as taxis. Governments can refrain from granting exemptions to non-essential government fleet vehicles.

Policy examples: In response to the 2026 crisis in the Middle East, the Korean government is considering putting in place a 5-day or 10-day vehicle rotation system, meaning each vehicle would be prohibited from use for one day every five or ten days. Looking further back, the measure has been used for a long time in many cities globally. During the first oil shock in 1973, the Italian government first introduced car free Sundays and then an odd/even number plate policy on Sundays. Since then, some large cities, such as Beijing and São Paulo, implemented this measure permanently, while temporary schemes during pollution or rush hour peaks were implemented in New Delhi, Jakarta and Manila. In recent years, many countries have had initiatives such as car-free Sundays in cities.”)